

# КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов  
та інформаційно-комунікаційних технологій



**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Проректор з наукової роботи

Алла КОРОЛЬОВА

«08» вересня 2022 року

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етика і психологія професійної діяльності

*(назва навчальної дисципліни)*

<b>напрямок підготовки</b>	доктор філософії
<b>галузь знань</b>	03 Гуманітарні науки 01 Освіта / Педагогіка
<b>спеціальності</b>	035 Філологія 011 Освітні, педагогічні науки
<b>освітньо-наукові програми</b>	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство  Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова
<b>статус дисципліни</b>	дисципліна загальної підготовки

Форма навчання денна, вечірня, заочна

Навчальний рік 2022 – 2023

Семестр I

Кількість кредитів ЄКТС 2

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

**Розробник:**

**Волярська Олена Станіславівна**, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій КНЛУ.


**Рецензенти:**

**Матвієнко Ольга Василівна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій КНЛУ.

**Аніщенко Олена Валеріївна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України.

**Схвалено** на засіданні кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій КНЛУ, протокол № 1 від «01» вересня 2022 р.

Завідувач кафедри

  
(підпис)

Черниш В.В.

(ПІБ)

**Схвалено** на засіданні вченої ради університету, протокол № 2 від «08» вересня 2022 р.

Проректор з наукової роботи



Алла КОРОЛЬОВА

## 1. Мета і предмет вивчення дисципліни:

*Мета навчальної дисципліни* – сприяти формуванню у аспірантів системи наукових знань про сутність та морально-психологічні проблеми професійної діяльності, що дозволить поглибити і систематизувати знання здобувачів освіти, підвищити їх педагогічну компетентність і педагогічну культуру та буде спонукати до пошуку ефективних технологій професійної педагогічної діяльності, етично обґрунтованих рішень в ході виконання науково-дослідних робіт; сприяти усвідомленню аспірантами необхідності дотримання норм педагогічної етики, академічної доброчесності та розширення загального культурного світогляду, формуванню здатності планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку, стратегій дослідницького самовдосконалення, вихованню професійних і особистісних якостей аспіранта, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності.

*Предмет навчальної дисципліни* – етичні, психологічні та дидактичні особливості підготовки майбутніх освітян та науковців до педагогічної діяльності.

## 2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

2 кредити ЄКТС; 60 год., у тому числі:

	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	10 год.	2 год.
семінарські заняття	10 год.	4 год.
практичні заняття	–	–
консультації	–	–
самостійна робота	40 год.	54 год.

## 3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати*: основні категорії і поняття етики і психології ділової комунікації, механізми, закономірності та специфіку психолого-педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу, особливості організації комунікативного процесу, бар'єри спілкування, ефективність ділової взаємодії, принципи, норми і правила професійної етики, психологічні особливості розвитку людини студентського віку, методи активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.

3.2. *Вміти*: використовувати в професійній діяльності знання про психологічні особливості взаємодії у колективах, володіти технологіями педагогічного спілкування, психолого-педагогічними методами організації освітнього середовища з використанням інтерактивних та інноваційних технологій, організувати професійне спілкування з суб'єктами педагогічної діяльності, керувати пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти, формувати у них критичне мислення в умовах освітнього процесу.

Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в області філософії, психології, педагогіки і психології вищої школи. Знання та навички, отримані в результаті вивчення даних курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Етика і психологія професійної діяльності» і мають високу ступінь кореляції з ними.

## 4. Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Етика і психологія професійної діяльності» належить до переліку дисциплін загальної підготовки аспіранта. Вона спрямована на поглиблення і систематизацію знань аспірантів щодо етичних і психологічних проблем педагогічної діяльності: особливостей вербального і невербального аспектів ділового дискурсу, комунікативних бар'єрів, переконання, аргументації, маніпуляції, агресивної і конфліктної поведінки у процесі навчання й виховання, моральних основ міжособистісних відносин, специфіки морального вибору в умовах ціннісно-світоглядної кризи, особливостей педагогічної етики, академічної доброчесності та її ролі в професійній комунікації освітянина та науковця,

особливостей в комунікаціях, що виникають у педагогічній діяльності. Курс сприяє усвідомленню аспірантами необхідності дотримання норм професійної (педагогічної) етики, академічної доброчесності та розширення загального культурного світогляду. У межах цього курсу аспіранти опановують вміннями організовувати педагогічне спілкування; управляти динамікою групових процесів в академічних студентських групах, долати бар'єри в спілкуванні та вибудовувати конструктивні взаємини з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до вікової, гендерної, національної та інших соціальних груп; планувати і вирішувати завдання професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення.

Курс включає один організаційний модуль і три змістових модуля. У першому модулі дається уявлення про *предмет і теоретико-методологічні основи етики і психології професійної діяльності*, специфіку, структуру та психологічний зміст педагогічної діяльності; проблеми психологічної готовності до педагогічної діяльності; стилі педагогічної діяльності; критерії ефективності педагогічної діяльності; психологію педагогічної саморегуляції; педагогічну майстерність викладача закладу вищої освіти; структуру психологічного аналізу навчального заняття; професійну деформацію та її профілактику; *психологічні особливості педагогічного спілкування в умовах вищої школи*: психологію педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами; гендерні тенденції в спілкуванні, технології підвищення особистісної ефективності як основи комунікативної компетентності; особливості педагогічного спілкування у процесі майбутньої викладацької і науково-дослідної діяльності докторів філософії з позиції системного підходу; роль викладача як провідного суб'єкта педагогічного спілкування; особливості професійно-педагогічної комунікації у системі вищої освіти Сполучених Штатах Америки, Німеччини, Японії, Єгипті, Італії, Франції, Португалії, Швеції, Фінляндії, Китаї, Індії та ін.

У другому модулі розглядаються *основи педагогічної етики*: особливості педагогічної моралі, її категорії, норми, принципи, функції у процесі педагогічної діяльності; моральні основи міжособистісних відносин, специфіка морального вибору в умовах ціннісно-світоглядної кризи; особливості етикету та його роль в професійно-педагогічній комунікації; педагогічний такт; *академічна доброчесність науковця та освітянина*: етичні норми і принципи у вищій освіті, кодекс академічної доброчесності викладача вищої школи, види порушень академічної доброчесності, відповідальність за дотримання академічної доброчесності

У третьому модулі дається уявлення про *студентську групу в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти*: аналізується студентство як соціальна група, обґрунтовано психологічні особливості розвитку студента, особливості адаптації студентів до освітнього процесу у вищій школі, визначено врахування викладачами культурологічної, особистісно-індивідуальної своєрідності студентів при плануванні навчальної, виховної та наукової роботи; розглядаються духовно-моральні та соціальні цінності студентської молоді.

## **5. Компетентності аспірантів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Етика і психологія професійної діяльності»**

### **5.1. За визначеною освітньо-науковою програмою «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство»**

Таблиця 1.1

**Матриця відповідності компетентностей, визначених навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Етика і психологія професійної діяльності» компетентностям, визначеним освітньо-науковою програмою «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство»**

Компетентності, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом)	Програмні компетентності							
	Інтеграл	ЗК 5	ЗК 7	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ФК 6	ФК 8
Усвідомлення ролі наукових знань про етичні і психологічні проблеми професійної діяльності, необхідних для підвищення професійної компетентності і комунікативної культури аспірантів, пошуку оптимальних технологій професійної комунікації, побудованих з урахуванням психологічних особливостей людей, правил і принципів професійної етики та академічної доброчесності науковця та освітянина.	+	+						
Здатність орієнтуватися у психологічних та етичних витоках професійної діяльності, володіти теоретико-методологічним апаратом етики і психології професійної діяльності.	+	+						
Здатність виявляти специфіку професійної діяльності з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людини, її приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.	+		+					
Здатність аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини.	+			+				
Здатність прогнозувати зміни і динаміку рівня розвитку і функціонування професійної діяльності.	+				+			
Здатність обирати і застосовувати оптимальні технології професійної діяльності, побудовані на правилах професійної етики та академічної доброчесності науковця та освітянина, що дозволяють здійснювати розв'язання типових задач в різних галузях професійної практики.	+					+		
Здатність організовувати комунікативний процес, управляти динамікою групових процесів в колективах, долати бар'єри в спілкуванні та вибудовувати конструктивні взаємини в колективі з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.	+						+	

Здатність вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, національної та інших соціальних груп.	+				+			+
Здатність налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами у педагогічній діяльності, побудовані на правилах і принципах академічної доброчесності науковця та освітянина, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.	+		+					

**5.2. За визначеною освітньо-науковою програмою «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова»**

**Таблиця 1.2**

**Матриця відповідності компетентностей, визначених навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Етика і психологія професійної діяльності» компетентностям, визначеним освітньо-науковою програмою «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова»**

Компетентності, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом)	Програмні компетентності							
	Інтеграл	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 10	ФК 2	ФК 12
Усвідомлення ролі наукових знань про етичні і психологічні проблеми професійної діяльності, необхідних для підвищення професійної компетентності і комунікативної культури аспірантів, пошуку оптимальних технологій професійної діяльності, побудованих з урахуванням психологічних особливостей людей, правил і принципів професійної етики та академічної доброчесності науковця та освітянина.	+			+				
Здатність орієнтуватися у психологічних та етичних вибогах професійної діяльності, володіти теоретико-методологічним апаратом етики і психології професійної діяльності.	+	+			+			
Здатність виявляти специфіку професійної діяльності з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людини, її приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.	+		+		+	+		
Здатність аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини.	+			+				
Здатність прогнозувати зміни і динаміку рівня розвитку і функціонування професійної діяльності.	+				+			
Здатність обирати і застосовувати оптимальні технології професійної діяльності, побудовані на правилах професійної етики та академічної доброчесності науковця та освітянина, що дозволяють здійснювати розв'язання типових задач в різних галузях професійної практики.	+					+		+
Здатність організовувати комунікативний процес, управляти динамікою групових процесів в колективах, долати бар'єри в спілкуванні та вибудовувати конструктивні взаємини в колективі з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.	+			+				

Здатність вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, національної та інших соціальних груп.	+						+	
Здатність налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами у педагогічній діяльності, побудовані на правилах і принципах академічної доброчесності науковця та освітянина, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.	+						+	+
Усвідомлення ролі наукових знань про етичні і психологічні проблеми професійної комунікації, необхідних для підвищення професійної компетентності і комунікативної культури аспірантів, пошуку оптимальних технологій професійної діяльності, побудованих з урахуванням психологічних особливостей людей, правил і принципів професійної етики та академічної доброчесності науковця та освітянина.	+						+	+

#### **6. Результати навчання аспірантів з дисципліни (освітнього компонента) «Етика і психологія професійної діяльності»**

Результати навчання аспірантів з дисципліни базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-науковими програмами «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство» та «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова».

**Таблиця 2.1**

#### **Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни (освітнього компонента) «Етика і психологія професійної діяльності» програмним результатам навчання, визначеним освітньо-науковою програмою «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство»**

Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента)	Програмні результати навчання				
	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 22
1. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття) психології педагогічної діяльності	+				
2. Критично аналізувати та оцінювати етичні і психологічні проблеми педагогічної діяльності і пропонувати шляхи їх вирішення		+	+		
3. Використовувати знання з етики і психології педагогічного спілкування для підвищення професійної компетентності і комунікативної культури		+	+		
4. Аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань психологічних, етичних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини			+		



5. Прогнозувати зміни і динаміку рівня розвитку і функціонування комунікації в студентській групі			+		
6. Знаходити оптимальні шляхи взаємодії у професійному та студентському колективі, застосовувати оптимальні технології комунікації, побудовані на правилах і принципах педагогічної етики та академічної доброчесності науковця та освітянина, для успішного здійснення педагогічної та професійної діяльності	+		+	+	+
7. Організувати комунікативний процес, управляти динамікою групових процесів в колективах, долати бар'єри в спілкуванні та вибудовувати конструктивні взаємини в колективі з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп	+		+	+	+
8. Планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності		+		+	
9. Демонструвати високу ступінь самостійності, авторитетність, інноваційність у професійній та педагогічній діяльності		+		+	
10. Налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами у педагогічній діяльності, побудовані на правилах і принципах академічної доброчесності науковця та освітянина, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах			+		
11. Застосовувати у фаховій діяльності норми і принципи професійної та педагогічної етики, нести відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення наукової та педагогічної діяльності, керуватися загальнолюдськими цінностями				+	+
12. Використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.	+				

**Таблиця 2.2**

**Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни (освітнього компонента) «Етика і психологія педагогічної діяльності» програмним результатам навчання, визначеним освітньо-науковою програмою «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова».**

Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента)	Програмні результати навчання					
	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 14	ПРН 20	ПРН 21
1. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття) психології педагогічної діяльності	+			+		
2. Критично аналізувати та оцінювати етичні і психологічні проблеми педагогічної діяльності і пропонувати шляхи їх вирішення		+	+			

3. Використовувати знання з етики і психології педагогічного спілкування для підвищення комунікативної компетентності і комунікативної культури		+	+			
4. Аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань психологічних, етичних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини			+		+	
5. Прогнозувати зміни і динаміку рівня розвитку і функціонування комунікації в студентській групі			+			
6. Знаходити оптимальні шляхи взаємодії у професійному та студентському колективі, застосовувати оптимальні технології комунікації, побудовані на правилах і принципах педагогічної етики та академічної доброчесності науковця та освітянина, для успішного здійснення педагогічної та професійної діяльності	+		+	+	+	+
7. Організовувати комунікативний процес, управляти динамікою групових процесів в колективах, долати бар'єри в спілкуванні та вибудовувати конструктивні взаємини в колективі з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп	+		+	+	+	+
8. Планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності		+		+		
9. Демонструвати високу ступінь самостійності, авторитетність, інноваційність у професійній та педагогічній діяльності		+		+		
10. Налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами у педагогічній діяльності, побудовані на правилах і принципах академічної доброчесності науковця та освітянина, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах			+			
11. Застосовувати у фаховій діяльності норми і принципи професійної та педагогічної етики, нести відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення наукової та педагогічної діяльності, керуватися загальнолюдськими цінностями				+	+	
12. Використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.	+			+		

**6. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Етика і психологія професійної діяльності».**

Результати навчання аспірантів з дисципліни базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-науковими програмами «Філологія у вимірах сьогодення:

мовознавство, літературознавство, перекладознавство» та «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова».

Таблиця 3.1

**Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Етика і психологія професійної діяльності», визначеним освітньо-науковою програмою «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство»**

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН 11. Організувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.</p> <p>ПРН 12. Оцінювати власну наукову і професійну діяльність, обирати і втілювати стратегії саморозвитку та самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.</p> <p>ПРН 17. Дотримуватися правил ефективної роботи в команді, аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини; обирати і застосовувати оптимальні технології ефективної комунікації.</p> <p>ПРН 18. Використовувати сучасні освітні технології, методи і засоби навчання з метою забезпечення високого рівня особистісного та професійного розвитку, планувати та ефективно використовувати час у науковій і педагогічній діяльності, удосконалювати педагогічну майстерність та дотримуватися педагогічної</p>	<p><i>Методи організації та здійснення навчальної діяльності:</i> словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда), наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні (творчі есе, інтерактивні вправи із використанням соціальних мереж і електронних платформ для науковців, психодіагностичні завдання (психологічні тести), психологічні задачі та вправи, індивідуальні та командні презентації); репродуктивні та проблемно-пошукові; самостійної роботи.</p> <p><i>Методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності:</i> дискусія, створення ситуації інтересу у процесі викладення матеріалу, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід аспіранта.</p> <p><i>Методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності:</i> усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка.</p> <p><i>Логічні методи навчання:</i> абстрагування, аналізу, синтезу, індуктивний, дедуктивний. Ігровий метод. Імітаційний метод. Кейс-метод.</p>	<p><i>Вхідний контроль</i> (як передумова успішної організації вивчення дисципліни).</p> <p><i>Поточний контроль</i> (оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта; проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи; передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях).</p> <p><i>Модульний контроль</i> (оцінювання модульної контрольної роботи).</p> <p><i>Підсумковий (семестровий) контроль</i> (проводиться у формі заліку за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни).</p>

<p><i>етики.</i> <i>ПРН 22. Приймати</i> <i>обґрунтовані рішення,</i> <i>мотивувати людей задля руху</i> <i>до спільної мети; цінувати та</i> <i>поважати різноманітність і</i> <i>мультикультурність</i> <i>(толерантність);</i> <i>усвідомлювати рівні</i> <i>можливості і гендерні</i> <i>проблеми.</i></p>		
--	--	--

Таблиця 3.2

**Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента)  
«Етика і психологія професійної діяльності», визначеним освітньо-науковою програмою «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова».**

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН 8. Дотримуватися норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження; дотримуватися особистісного вибору в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійно-педагогічній діяльності.</p> <p>ПРН 9. Планувати, ініціювати, організувати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проєктів, організувати роботу вітчизняних і міжнародних науково-дослідницьких колективів у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України.</p> <p>ПРН 10. Аналізувати, коректно тлумачити та адекватно застосовувати норми і положення, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності.</p> <p>ПРН 14. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань в освітній галузі та міждисциплінарних досліджень; упевнено володіти академічною українською та іноземною мовами у професійній діяльності та педагогічних дослідженнях для реалізації комунікації; демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високу ступінь самостійності, академічну та професійну добросовісність, постійну відданість розвитку</p>	<p><i>Методи організації та здійснення навчальної діяльності:</i> словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда), наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні (творчі есе, інтерактивні вправи із використанням соціальних мереж і електронних платформ для науковців, психодіагностичні завдання (психологічні тести), психологічні задачі та вправи, індивідуальні та командні презентації); репродуктивні та проблемно-пошукові; самостійної роботи.</p> <p><i>Методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності:</i> дискусія, створення ситуації інтересу у процесі викладення матеріалу, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід аспіранта.</p> <p><i>Методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності:</i> усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка.</p> <p><i>Логічні методи навчання:</i> абстрагування, аналізу, синтезу, індуктивний, дедуктивний. Ігровий метод. Імітаційний метод. Кейс-метод.</p>	<p><i>Вхідний контроль</i> (як передумова успішної організації вивчення дисципліни).</p> <p><i>Поточний контроль</i> (оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта; проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи; передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях).</p> <p><i>Модульний контроль</i> (оцінювання модульної контрольної роботи).</p> <p><i>Підсумковий (семестровий) контроль</i> (проводиться у формі заліку за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни).</p>

<p>нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності</p> <p>ПРН 20. Приймати обґрунтовані рішення, мотивувати людей рухатися до спільної мети; цінувати та поважати різноманітність і полікультурність (толерантність); усвідомлювати рівні можливості і гендерні особливості.</p> <p>ПРН 21. Дотримуватися правил ефективної роботи в команді, аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини; обирати і застосовувати оптимальні технології ефективної міжкультурної комунікації.</p>		
---	--	--

## 8. Система оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів)

Контроль результатів навчання аспіранта з дисципліна «Етика і психологія професійної діяльності» здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою на своєму сайті та інформаційному стенді та доводяться до відома аспірантів до початку навчального року.

*Вхідний контроль* застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

*Поточний контроль* успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Таблиця 4

### Система оцінювання результатів навчання аспірантів з дисципліни «Етика і психологія професійної діяльності»

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта					Самостійна навчальна робота аспіранта		Модульна контрольна робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Творче есе	Ситуаційний аналіз (кейс-метод)	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	15	10	50

*Модульний контроль*. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Етика і психологія професійної діяльності» передуює написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни «Етика і психологія професійної діяльності»

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними *критеріями*. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.

23–25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18–22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15–17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

*Підсумковий (семестровий) контроль* проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

**Таблиця 5**

**Підсумковий (семестровий) контроль результатів навчання аспірантів  
з дисципліни «Етика і психологія професійної діяльності»**

<b>№ з/п</b>	<b>Форма підсумкового контролю</b>	<b>Види навчальної діяльності аспіранта</b>	<b>Максимальна кількість балів</b>
1.	Передбачений підсумковий контроль – <i>залік</i>	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Етика і психологія професійної діяльності» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік ("зараховано / не зараховано"), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку "зараховано" і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою "не зараховано", то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.



Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

## 9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин						
		Денна / вечірня форма			Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі	
лекції	семінар-ські / практичні заняття		самостійна робота	лекції	семінар-ські / практичні заняття		самостійна робота	
<i>Модуль I</i>								
<i>Змістовний модуль 1. Предмет і теоретико-методологічні основи етики і психології професійної діяльності. Психологічні особливості педагогічного спілкування в умовах вищої школи</i>								
1.1	<i>Предмет і теоретико-методологічні основи етики і психології професійної діяльності. Специфіка, структура та психологічний зміст педагогічної діяльності. Проблеми психологічної готовності до педагогічної діяльності. Стилі педагогічної діяльності. Критерії ефективності педагогічної діяльності. Психологія педагогічної саморегуляції. Педагогічна</i>	6	1	1	4	6	1	5

	майстерність викладача закладу вищої освіти. Структура психологічного аналізу навчального заняття. Професійна деформація: сутність та профілактика								
1.2	<i>Психологічні особливості педагогічного спілкування в умовах вищої школи: психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами; гендерні тенденції в спілкуванні, технології підвищення особистісної ефективності як основи комунікативної компетентності; особливості педагогічного спілкування у процесі майбутньої викладацької і науково-дослідної діяльності докторів філософії з позиції системного підходу; роль викладача як провідного суб'єкта педагогічного спілкування; особливості професійно-педагогічної комунікації у системі вищої освіти Сполучених Штатах Америки, Німеччини, Японії, Єгипті, Італії, Франції, Португалії, Швеції, Фінляндії, Китаї, Індії та ін.</i>	18	3	3	12	24	1	1	22
<i>Змістовний модуль 2. Педагогічна етика.</i>									
<i>Академічна доброчесність науковця та освітянина</i>									
2.1	<i>Педагогічна етика: особливості педагогічної моралі, її категорії, норми, принципи, функції у процесі педагогічної діяльності; моральні основи міжособистісних відносин, специфіка морального вибору в умовах ціннісно-світоглядної кризи; особливості етикету та його роль в професійно-педагогічній комунікації; педагогічний такт.</i>	12	2	2	8	12	1		11
2.2	<i>Академічна доброчесність науковця та освітянина: етичні норми і принципи у вищій освіті, кодекс</i>	12	2	2	8	12		1	11

	академічної доброчесності викладача вищої школи, види порушень академічної доброчесності, відповідальність за дотримання академічної доброчесності								
<i>Змістовний модуль 3. Студентська група в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти</i>									
3.1	<i>Студентство як соціальна група: психологічні особливості розвитку студента, особливості адаптації студентів до освітнього процесу у вищій школі, врахування викладачами культурологічної, особистісно-індивідуальної своєрідності студентів при плануванні навчальної, виховної та наукової роботи. Духовно-моральні та соціальні цінності студентської молоді.</i>	12	2	2	8	12		1	11
	Разом годин за модулем 1	60	10	10	40	60	2	4	54
	<b>Усього годин</b>	<b>60</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>40</b>	<b>60</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>54</b>

## 10. Рекомендована література (у тому числі Інтернет ресурси)

### Основна:

1. Бралатан, В. П., Гуцаленко, Л. В., & Здирко, Н. Г. (2011). Професійна етика: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 252 с.
2. Васянович, Г. П. (2011) Педагогічна етика. Київ: Академвидат. 256 с.
3. Волярська, О. С., Муранова, Н. П., & Літвінчук, Л. Й. (2020). Ідеї філософії Просвітництва в українському освітньому контексті: монографія. Київ: ТОВ «НВФ «Славутич-Дельфін», 154 с.
4. Зайченко, І. В., Теслюк, В. М., & Каленський, А. А. (2018). Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Київ: Видавництво Ліра-К. 484.
5. Зозуляк-Случик, Р.В., & Ковбас, Б.І. (2016). Етика соціально-педагогічної діяльності: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е вид., переробл. та доповн. Івано-Франківськ: НАІР. 212 с.
6. Рибалка, В. В. (2018). Демократична парадигма в освіті та розвиток освітянського осередку громадянського суспільства. Проблеми освіти. (90). С. 191–200.
7. Семиченко, В. А. (2004). Психологія педагогічної діяльності. Київ: Вища школа. 335 с.
8. Стадний, Є. (2019). Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських вищих навчальних закладах. URL: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/quality>
9. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник (2019). М.П. Вовк, Г.І. Сотська, Н.О. Філіпчук, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Л.Ю. Султанова, Н.С. Гомеля. Київ: Талком, 320 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/715790/1/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%98%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%98%D0%98%20%2011.03.2019.pdf>

### Додаткова:

1. Бондаренко, О. Ф. (2007). Психологическая помощь: теория и практика. Київ: Освіта України. 332 с.
2. Етичний кодекс ученого України. Бюлетень Вищої атестаційної комісії України, 311 (145). 2011. С. 7–10. URL: <http://www.kdu.edu.ua/Documents/kodex.pdf>
3. Драч, І. І. & Слободянюк, О. М. (2020). Порушення академічної доброчесності: причини та ставлення студентів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. №70. Т1. С. 220 –227. URL: [http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/70/part\\_1/44.pdf](http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/70/part_1/44.pdf)
4. Засекіна, Л. В., & Пастрик, Т. В. (2018). Основи психології та міжособове спілкування. Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина».
5. Семеновська, Л. & Савенко, Л. (2021). Теоретичні основи підготовки майбутніх учителів української мови і літератури до етнокультурної діяльності. Естетика і етика педагогічної дії. Вип. 24. С.44–53. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2021.24.255896>
6. Сушик, І. В. (2020). Етика та деонтологія соціального працівника: навч. посіб. Луцьк: ІВВ Луцький НТУ, 188 с.
7. Matulchuk, Ju. (2022). Розуміння категорії здоров'я, здоров'язбережувальної компетентності та медико-санітарної освіти дорослих у німецькомовних країнах. Естетика і етика педагогічної дії. Вип. 25. С. 50–61. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2022.25.256649>
8. Remus, Pies, Huirong, Ju, Yukun, Liu, & Zen, Goh. (2020). Emotional resources link word demands and experiences to family functioning and employee well-being: The Emotional Resources Possession Scale (ERPS) / Article in European Journal of and Organizational Psychology-January. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1359432X.2020.1718655>

## 11. Додаткові ресурси (за наявності):

*Посилання на електронні ресурси (не тільки відкриті), на яких розміщено додаткову інформацію щодо дисципліни – приклади контрольних та екзаменаційних завдань, тематика рефератів, методичні вказівки з виконання самостійної роботи тощо)*

<a href="http://osvita.ua/vnz/reports/culture/10407/">http://osvita.ua/vnz/reports/culture/10407/</a>	Культура. Етика ділового спілкування
<a href="http://ispp.org.ua/">http://ispp.org.ua/</a>	Інститут соціальної та політичної психології НАПН України
<a href="http://ipood.com.ua/viddil-psihologi-praci/">http://ipood.com.ua/viddil-psihologi-praci/</a>	Відділ психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
<a href="http://ipood.com.ua/aesthetics-and-ethics-of-pedagogical-action/">http://ipood.com.ua/aesthetics-and-ethics-of-pedagogical-action/</a>	Журнал Естетика і етика педагогічної дії : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. Полтава: [б. в.], 2011. Виходить двічі на рік.